

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र निष्णात (M.Lib I.Sc)

परीक्षा : मे - २०२४

सत्र - २

विषय : माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान आणि त्याचे उपयोजन (ML-23-216)

दिनांक : १६/०५/२०२४ गुण : १०० वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)
१. जे नेटवर्क भौगोलिक दृष्ट्या विस्तृत प्रकारासाठी वापरले जाते त्यास ---- असे म्हणतात.
अ) लॅन ब) मॅन
क) वॅन ड) यापैकी नाही
 २. ---- मध्ये स्टार व रिंग पध्दतीतील टोपॉलॉजी बस संकल्पनेने जोडलेली असते.
अ) हायब्रिड टोपॉलॉजी ब) लूप टोपॉलॉजी
क) बस टोपॉलॉजी ड) ट्री टोपॉलॉजी
 ३. ई-मेल सुविधा ---- पासून सुरु झाली.
अ) १९८० ब) १९९०
क) १९७० ड) १९६०
 ४. ---- म्हणजेच ई-चॅट.
अ) ब्लॉग ब) मेसेजिंग
क) टॅगिंग ड) विकीज
 ५. फाईल मधील एक पान म्हणजे ----.
अ) डेटा ब) माहितीचा घटक
क) फोल्डर ड) रेकॉर्ड
 ६. डेटा ईलेमेंट्स चे ---- प्रकार आहेत.
अ) डेट ब) न्युमरिक
क) कॅरेक्टर ड) वरील सर्व
 ७. ---- मध्ये माहिती टेबलच्या स्वरूपात आस्तित्वात असते.
अ) हायरारचिकल मॉडेल ब) नेटवर्क मॉडेल
क) रिलेशनल मॉडेल ड) यापैकी नाही
 ८. डॉट(.) कॉम म्हणजे ----
अ) व्यावसायिक ब) नेटवर्क
क) शैक्षणिक ड) शासकीय
 ९. ---- म्हणजे डेटा बदलचा डेटा होय.
अ) डेटाबेस ब) मेटाडेटा
क) डेटा मायनिंग ड) नेटवर्क
 १०. इन्फ्लिबनेट ---- प्रकारातील नेटवर्क आहे.
अ) लॅन ब) मॅन
क) वॅन ड) यापैकी नाही

- प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)
१. नेटवर्क म्हणजे काय ? टोपॉलॉजीवर आधारित नेटवर्कचे प्रकार स्पष्ट करा.
 २. ग्रंथालय संगणकीकरणाची आवश्यकता स्पष्ट करा.
 ३. डिजिटायझेशन संकल्पना स्पष्ट करा.

- प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)
१. डेटाबेस व्यवस्थापन पध्दती व मॉडेल्सविषयी माहिती सांगा.
 २. इंटरनेटची उत्क्रांती व इतिहास याविषयी सविस्तर वर्णन करा.
 ३. अंकीय ग्रंथालय म्हणजे काय सांगून त्याची गरज स्पष्ट करा.

प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २)

(२०)

१. ग्रंथालय २.०
२. डेटाबेसची निर्मिती
३. मेटाडेटा

English Translation

Information Communication Technology & It's Applications (ML23-216)

Q. 1 Choose the correct option

(10)

1. A network which is used for a geographically wide area is called a -----.
a) LAN
b) MAN
c) WAN
d) None of these
2. In ----- star and ring topologies are connected by bus concept.
a) Hybrid topology
b) Loop topology
c) Bus topology
d) Tree topology
3. E-mail facility started from ----- year.
a) 1980
b) 1990
c) 1970
d) 1960
4. ----- means E-Chat.
a) Blogs
b) Messaging
c) Tagging
d) Wikis
5. ----- means one page in a file.
a) Data
b) Data elements
c) Folder
d) Record
6. There are ----- types of data elements.
a) Date
b) Numeric
c) Character
d) All of the above
7. In ----- the information exists in the form of tables.
a) Hierarchical model
b) Network model
c) Relational model
d) None of these
8. Dot(.)Com stands for -----.
a) Professional
b) Network
c) Academic
d) Governmental
9. ----- is data about data.
a) Database
b) Metadata
c) Data mining
d) Network
10. INFLIBNET is ----- type of network.
a) LAN
b) MAN
c) WAN
d) None of these

Q. 2 Answer the following in short (Any 2)

(30)

1. What is network? Explain the types of network based on topology.
2. Explain the need for library computerization.
3. Explain the concept of Digitization.

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2)

(40)

1. Explain database management methods and models.
2. Explain in detail about Internet evolution and history.
3. What is digital library? Explain its need.

Q. 4 Write Short notes (Any 2)

(20)

1. Library 2.0
2. Creation of database
3. Metadata